

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט
נר מצוה

מתני' זרין. בסודרו והפשיטין לאחוריו: גמ' מאי הוה ליה למיעבד. הרי זרין. מזוי זידו. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר שאם תזדמן לו סכורה לשכר יהא מזומן לו: פהם ידו. להיות מזומן לו לזורך ריוח הבא פתאום: אין פקדנה. שמתכרך ורבה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' א"ר המפקיד מעות אצל חברו צררן והפשיטין לאחוריו: ב"א שמוסרם לבנו ולבתו הקטנים ונעל בפניהם שלא כראוי חייב שלא שימר בדרך השומרים ואם שימר בדרך השומרים פטור: גמ' בשלמא כולוהו שלא שימר בדרך השומרים אלא צררן והפשיטין לאחוריו מאי הוה ליה למיעבד אמר רבא א"ר יצחק אמר קרא ויצרת הכסף בידך ואע"פ שצוררין יהיו בידך וא"ר יצחק לעולם יהא כספו של אדם מצוי בידו שנאמר וצרת הכסף בידך וא"ר יצחק לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו וא"ר יצחק אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר ויצו ה' אתך את הברכה באסמך תנא דבי רבי ישמעאל אין הברכה מצוייה אלא בדבר שאין העין שולטת בו שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך ת"ר יהוהו"ל למוד את גורנו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו התחיל למוד אומר ברוך השולח ברכה בכרי הזה מדר ואח"כ בירך הרי זה תפילת שו"א הלפי שאין הברכה מצוייה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך אמר שמואל כ"כספים אין להם שמירה אלא בקרקע אמר רבא ומורי שמואל יבערב שבת בין השמשות דלא אמר רבא רבנן וואי שהא למוציא שבת שיעור למקבריהו ולא קבריהו מחייב וואי צורבא

לא לזכר. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר שאם תזדמן לו סכורה לשכר יהא מזומן לו לזורך ריוח הבא פתאום: אין פקדנה. שמתכרך ורבה מאיליו פיישין בלע"ז: באסמך. דריש ליה לשון דבר הסמוי מן העין: שאין העין שולטת בו. שנאמר באסמך לשון גזים: אין להם שמירה כו'. דלם לא שמרן ונגנבו פשיעה היא: ואם צורבא מרבנן הוא. המפקיד שהוא חרד על מלות הדללה על הכוס אמר השומר דלמא מיבעי ליה זוזי לאדלתא להכי לא קבריהו ופטור: גשואי. מגששין בקרקע בשפודין של ברז להכיר מקום שמתחבא חלל: שמי קורה. בגג מתחבא: פרומאי. שזכי התקרה: בני אורכי. בין שורות הבנין ככותל: טפוחאי. מטפחים ככותל לדע אס יש שם חלל: או נטפה הסמוך כו'. וכוון ככותל: הרי הוא כמבוער. ואין לירך לבערו דאין כאן עוד כל יראה: הכא מאי. לענין שמירת כספים: משום ריחא. שהכלב מריח וחושף אחריו והרי הוא מוציא ונראה: מסיכא. שם מקום: לריפא דאורבני. בית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארוב: דאורבני. של ערבה היה: אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא. אפי' בלא קבורה שאין גנבים הולכין שם לנגב שאין ממון מזוי שם: סתמו נפשעיה. שמה תפול שם דליקה ונמלא פשע שלא קצין: וסופו באונס. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חס אונס הוא: אשלמינהו. מקרן לאמו: קרעניסא. ארגו אשקרא"ל בלע"ז: נימא ליה לדידיה ויטן שלם. דשומר שמסר לשומר חייב: כל

מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוזי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא בני אורכי אמר רבא ומורה שמואל בכותל (אי נמי בין הקרנות) והאידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמוך לקרקע או בטפח הסמוך לשמי קורה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי התם תנן יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב ג' מפחים אכא מאי מי בעינן שלשה מפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן ג' מפחים אכא משום איכסוי מעינא לא בעינן ג' מפחים וכמה אמר רפרם מסיכא (ט) טפח הוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אותבינהו בצריפא דאורבני אינגוב אמר רב יוסף אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותבינהו אתא לקמיה דרבא א"ל כ"ל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אשלמינהו לאימיה ואותבינהו בקרמליתא ואינגוב אמר רבא היכי גדיינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר

כל

אמר שמואל כספים אין להם שמירה כו'. לירך לבערו דאין כאן עוד כל יראה: הכא מאי. לענין שמירת כספים: משום ריחא. שהכלב מריח וחושף אחריו והרי הוא מוציא ונראה: מסיכא. שם מקום: לריפא דאורבני. בית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארוב: דאורבני. של ערבה היה: אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא. אפי' בלא קבורה שאין גנבים הולכין שם לנגב שאין ממון מזוי שם: סתמו נפשעיה. שמה תפול שם דליקה ונמלא פשע שלא קצין: וסופו באונס. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חס אונס הוא: אשלמינהו. מקרן לאמו: קרעניסא. ארגו אשקרא"ל בלע"ז: נימא ליה לדידיה ויטן שלם. דשומר שמסר לשומר חייב: כל מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוזי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא בני אורכי אמר רבא ומורה שמואל בכותל (אי נמי בין הקרנות) והאידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמוך לקרקע או בטפח הסמוך לשמי קורה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי התם תנן יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב ג' מפחים אכא מאי מי בעינן שלשה מפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן ג' מפחים אכא משום איכסוי מעינא לא בעינן ג' מפחים וכמה אמר רפרם מסיכא (ט) טפח הוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אותבינהו בצריפא דאורבני אינגוב אמר רב יוסף אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותבינהו אתא לקמיה דרבא א"ל כ"ל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חברה אשלמינהו לאימיה ואותבינהו בקרמליתא ואינגוב אמר רבא היכי גדיינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר

מנ"ל דלא מצינו ששאל פטור אלא במתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אמי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסק על ענין ראשון והי כאלו כמי גניבה ואצידה להדיא בשאל וכוון דכמי ציה גניבה ואצידה ואונסין ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דליף בצרייתא מק"ו היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"ו:

שאיין הכבד יבוא דחפש אחריו. ואם תאמר והלא פטור לזדון חור מפני סכנת עקרב (דף י:) ככר כפי נחש לירך חבר להוציאו או לאו: ד"ג ר"ה הי"ב תא חתלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. וכן מוכח בשלח הפועלים (לקמן דף כג:) דהלכתא דחייב דפריך אביי אי הכי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא ומייד וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"ק דף טו.) דזוקא היכא שיכול להיות שהאונס לא היה נאדע אס לא פשע בתחלה ככל פשע צה וינאל לאגס ומתה פטור דמלאך המות מה לי וכו' ולירך לומר דלריפא דאורבני הוי שמירה מעליא לזוזי לענין גנבי כמו בקרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס:

פב א מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון ה' ו סמג עשין פת טו"ע ח"מ פ"י רלא ספק כ: **פג** ב מיי שם ה' ח טו"ע שם ספי' כא: **פד** ג מיי שם ה' ו טו"ע שם ספי' כ: **פה** ד מיי פ"י מהל' גרבות ה' ככ סמג עשין כ טו"ע א"ח פ"י רל ספי' ב ורל אלסם שאלה ופקדון ה' ד **פו** ו מיי פ"ד מהל' סמג עשין פת טו"ע ח"מ פ"י רלא ספי' טו ורל אלסם כאל ועוד לעיל בפירוק דף פ: **פז** ז ח טי' שם ה' וטעין כהשגות ובמ"מ טו"ע שם ספי' טו: **פח** י מיי שם ה' ד טו"ע שם ספי' טו: **פח** כ מיי פ"ג מהל' חמל' ה' יא סמג עשין לט טו"ע א"ח פ"י חל ספי' ח: **צ** ל מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון ה' ד סמג עשין פת טו"ע ח"מ פ"י רלא ספי' טו: **צא** ז מיי שם ה' ו טו"ע שם ספי' ו: **צב** ז מיי שם ה' ו טו"ע שם ספי' ו: **צג** ס מיי שם ה' ח טו"ע שם ספי' כג:

תורה אור השלם
1 ונתתה בפסוק וצרת
הפסוק בידך ותחלת אל
הקדוש אשר יבחר
אלהינו בה:
דברים יד כה
2 וצו יי אהרן את הברכה
האפקיד ויכל משלח
ידך ויברך בראך אשר י
אלהינו נתן לך:
דברים כח ח

לעזי רש"י
פריש"ן. פשע.
אשקרא"א [אשקרי"ן].
ארגו, חביה קטנה.

מוסף רש"י
בדבר הסמוי מן העין.
הוא יודע הכסוס (תענית
ח). כספיהם של פקדון,
אין להם שמירה אלא
בקרקע. ואם לא נתן
בקרקע ואצלו, פשיעה היא
אלו ויחייב דשומר חס חייב
בפשיעה (פסחים לא.).
משום ריחא. שהכלב
מריח ומתעורר ומוציא

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו'
שומר בקרקע מאה אמה
ונגנבו משם:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר וכו'
דבעין זה פריך פ"ק
דמנחות. עין ימות דף מ
ע"כ תוס' ד"ה רב אמר:

רבינו חננאל

מתניתין המפקיד מעות
אצל חברו צררן והפשיטין
לאחוריו מסרן לבניו
הקטנים נעל בפניהם שלא
כראוי חייב שלא שימר
בדרך השומרים ואם שימר
בדרך השומרים פטור.
צררן והפשיטין לאחוריו
חייב כדרי' יצחק דאמר
כתוב בידך הכסף בירך
א"פ שהוא צרור ויהי
בירך. אמר שמואל כספין
אין להן שמירה אלא
בקרקע ובבער שבת לא
אטרחוה רבנן. ואסיקנא
משום איכסוי מעינא
הילכך כפסח סגי ליה.
והשתא דשכיחי גשואי
פ"י שגמשישן בקרקע
ומגלין הסמנות אשין
לה שמירה אלא בשמי
קורה. פ"י פרומאי מלשון
בגדיו יהיו פרומים.
ט"ס שנותן הבנאי בין
אחא לאחא בעיבי
הכותל קרא בני אורכי.
כדגרסי' בגמ' דהשתפין
כותל כפיסין ד' טפחים
אורח מכאן שיהא טפח
ומחצה שיעור חצי לבינה
ואורח מכאן כנגדו הוי
ג' טפחים נשאר טפח
בין שני אירוחין ממלאו
באבנים קטנים וט"ס
ונקרא בני אורכי. פ"י
טפוחאי שגמשישן בטפח
שלחן ומגשישן אס
בכותל כספין או זולתן:
ההוא דאפקיד זוזי גבי
חברה אותבינהו בצריפא
דאורבני פ"י נתנם בבית
המסוכך בעצי ערבה
ונגנבו סבר רב יוסף
למפטריה משום דהוא
שומר חס וכו' איכא
דאמרי אמר רב יוסף אע"ג
דלענין גנבי נטירותא היא
לענין גורא פשיעותא היא
תחלתו בפשיעה וסופו
באונס חייב וכן הלכה
למעשה תחלתו בפשיעה
וסופו באונס חייב. והוא
דאפקיד זוזי גבי חברה
אמר ליה הב לי זוזי
אמר ליה לא ידענא
היכא איתנתניהו. אמר
רבא כל לא ידענא
פשיעותא היא וכן הלכה.
ההוא דאפקיד זוזי גבי
חברה אשלמינהו
ואותבינהו
בקרמליתא
ואינגוב